

KOMENTÁŘ

28. února 2025

V roce 2024 byla sklizeň většiny plodin oproti předchozímu roku nižší

Sklizeň nejčastěji pěstovaných zemědělských plodin v Jihočeském kraji v roce 2024 byla oproti přechozímu roku většinou horší a ve srovnání s předešlým desetiletím podprůměrná. Z hlediska hlavních skupin zemědělských plodin vzrostla v kraji oproti minulému roku i průměru za předchozí desetiletí pouze sklizeň píce na orné půdě celkem a sena z trvalých travních porostů. Naopak meziročně nižší a také podprůměrná byla celková sklizeň zrnin – obilovin i luskovin, olejnin, zeleniny a ovoce.

Mezi zrninami a olejninami se samozřejmě našly plodiny, kterým se v roce 2024 dařilo, a které dosáhly v meziročním srovnání i proti předchozímu desetiletí vyšší sklizně a lepšího výnosu (oves, kukuřice na zrno, mák a sója), ale za většinu zrnin a olejnin pěstovaných v kraji zemědělci registrovali snížení výnosu pod úroveň desetiletého průměru.

Tab. 1 Sklizeň vybraných zemědělských plodin v Jihočeském kraji v roce 2024 a její srovnání s rokem 2023

	Sklizeň (t)			Sklizňová plocha (ha)			Hektarový výnos (t)		
	2023	2024	index (%)	2023	2024	index (%)	2023	2024	rozdíl
Obiloviny na zrno celkem	739 862	707 134	95,6	133 574	133 104	99,6	5,54	5,31	-0,23
Základní obiloviny na zrno	726 362	679 693	93,6	131 620	129 377	98,3	5,52	5,25	-0,27
Pšenice celkem ¹⁾	477 636	439 775	92,1	79 150	77 399	97,8	6,03	5,68	-0,35
Pšenice setá ozimá	464 750	433 005	93,2	75 438	75 639	100,3	6,16	5,72	-0,44
Pšenice setá jarní	10 432	3 678	35,3	3 237	1 159	35,8	3,22	3,17	-0,05
Žito	16 068	13 630	84,8	3 202	3 062	95,6	5,02	4,45	-0,57
Ječmen celkem	165 684	143 606	86,7	31 459	28 830	91,6	5,27	4,98	-0,29
Ječmen ozimý	101 449	79 195	78,1	16 557	16 093	97,2	6,13	4,92	-1,21
Ječmen jarní	64 235	64 411	100,3	14 902	12 736	85,5	4,31	5,06	0,75
Oves	26 553	45 047	169,7	9 609	11 685	121,6	2,76	3,85	1,09
Tritikale	40 421	37 635	93,1	8 201	8 401	102,4	4,93	4,48	-0,45
Kukuřice na zrno	13 141	27 110	206,3	1 780	3 516	197,5	7,38	7,71	0,33
Luskoviny a bílkovinné plodiny na zrno celkem	7 706	6 458	83,8	4 418	4 487	101,6	1,74	1,44	-0,31
Hrách polní na zrno	7 093	5 676	80,0	3 880	4 080	105,1	1,83	1,39	-0,44
Brambory celkem	73 925	83 996	113,6	2 587	2 830	109,4	28,58	29,68	1,10
Řepka	141 194	116 124	82,2	41 310	38 591	93,4	3,42	3,01	-0,41
Mák	1 398	2 116	151,4	2 028	2 596	128,0	0,69	0,82	0,13
Píce na orné půdě celkem ²⁾	538 850	566 528	105,1	56 432	60 028	106,4	9,55	9,44	-0,11
Kukuřice na zeleno ³⁾	933 839	979 055	104,8	29 878	30 865	103,3	31,26	31,72	0,46
Trvalé travní porosty, v seně	569 719	575 076	100,9	164 847	166 063	100,7	3,46	3,46	0,01

¹⁾ pšenice celkem zahrnuje kromě pšenice seté ozimé a pšenice seté jarní ještě pšenici tvrdou

²⁾ sklizeň uvedena ve vlhkosti 15 %

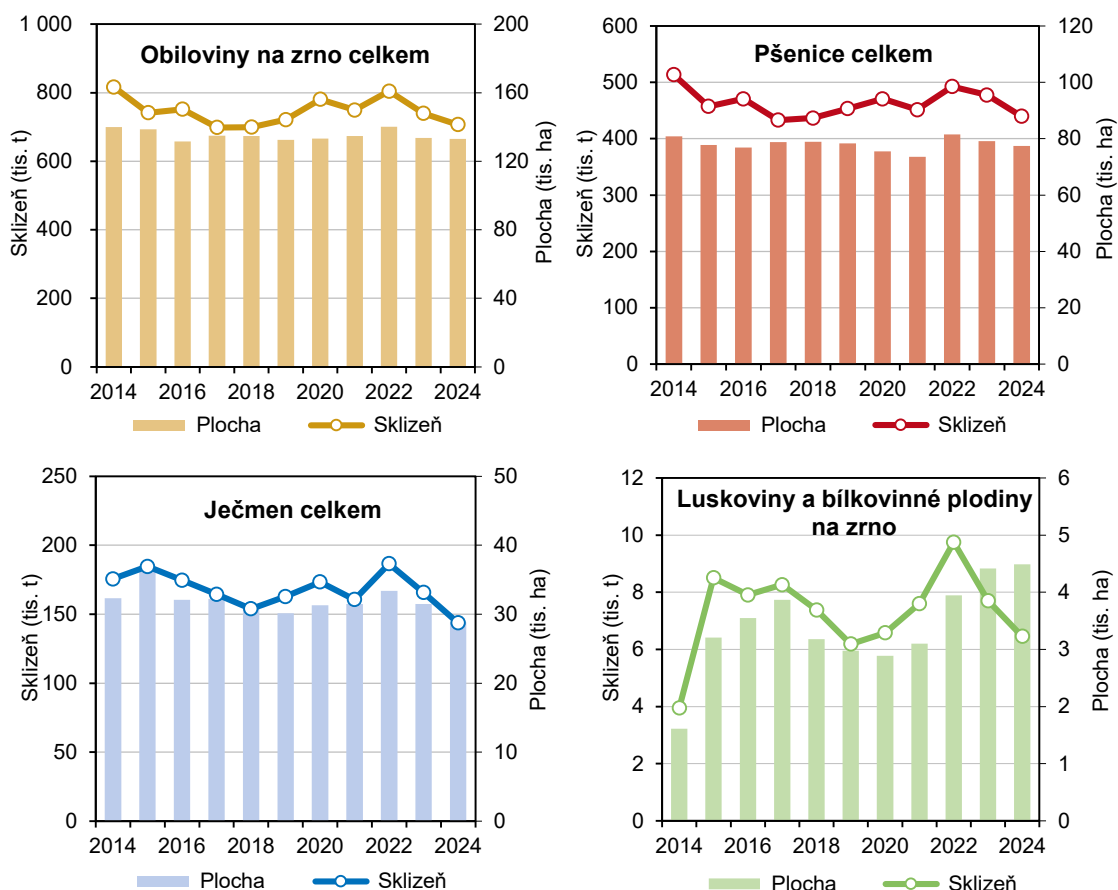
³⁾ sklizeň uvedena ve vlhkosti 65 %

KOMENTÁŘ

Obilovin na zrna celkem sklídili jihočeští zemědělci v roce 2024 oproti předchozímu roku o 4,4 % méně kvůli podprůměrnému výnosu a mírnému úbytku sklizňových ploch. Nižší byla i úroda podle jednotlivých druhů **základních obilovin** s výjimkou ječmene jarního a ovsu. Sklizeň **ovsa** vzrostla v kraji díky rozšíření ploch a nadprůměrnému výnosu meziročně o 69,7 % a byla v krajské časové řadě druhá nejvyšší od roku 2000. Ovsu se v kraji daří, takže se ho zde pěstuje nejvíc v republice. Na Jihočeský kraj tradičně připadá víc než pětina celorepublikové plochy a podobný byl i aktuální podíl kraje na celorepublikové sklizni (22,5 %).

Pšenice seté ozimé, naší nejvýnosnější základní obiloviny a nejrozšířenější plodiny vůbec, sklídili v kraji o 6,8 % méně než v roce 2023. Tento výsledek byl navzdory mírnému rozšíření jejích ploch způsoben značně podprůměrným výnosem.

Graf 1 Sklizeň a sklizňové plochy vybraných zemědělských plodin v kraji – 1. část

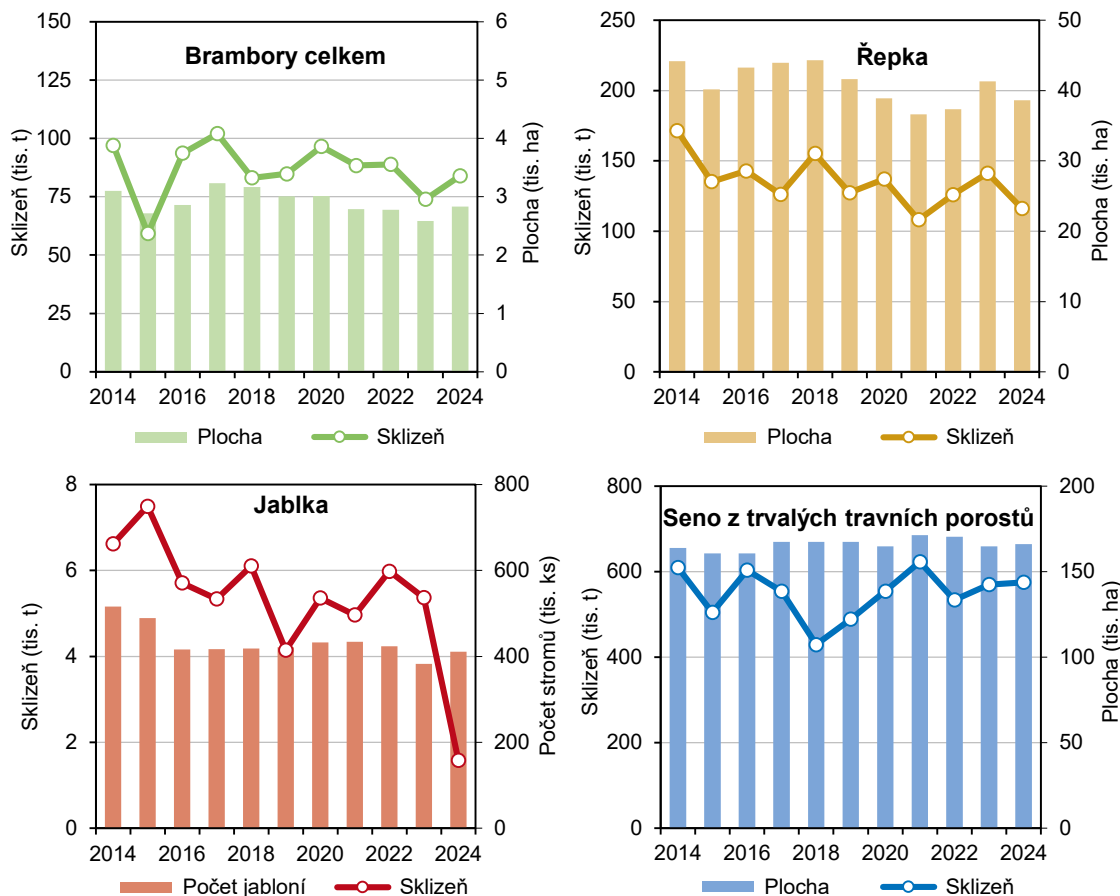
Kukuřice na zrna byla jednou z mála obilovin, jejíž produkce v kraji v roce 2024 vzrostla. Oproti minulému roku se zvýšila víc než dvojnásobně zásluhou vyššího výnosu a především díky nárůstu sklizňových ploch téměř o 100 %. Ve srovnání s průměrem sklizně za předchozí desetiletí byla současná sklizeň výrazně vyšší (+43,5 %).

KOMENTÁŘ

Luskovinám a bílkovinným plodinám na zrna rok 2024 nepřál. Pokračovalo sice rozšiřování jejich výměry, takže v roce 2024 se v kraji pěstovaly na největší ploše za posledních 18 let, ale jejich výnos se propadl a byl nejnižší za posledních 30 let. Vinou špatného výnosu sklizeň klesla o 16,2 % a dostala se hluboko pod průměr sklizně za předchozí desetiletí.

Nejrozšířenější luskovinou je **hrách polní na zrna**, který v roce 2024 na jihu Čech zaujímal více než 90 % plochy luskovin a bílkovinných plodin na zrna. I když jím byly osety největší plochy za posledních deset let, propadla sklizeň meziročně o 20,0 % kvůli špatnému výnosu. Ve srovnání s předchozím desetiletím byla sklizeň hrachu výrazně podprůměrná a výnos vůbec nejhorší.

Graf 1 Sklizeň a sklizňové plochy vybraných zemědělských plodin v kraji – 2. část

Sklizeň **brambor** se oproti minulému roku zvýšila o více než desetinu díky meziročně vyššímu výnosu a rozšíření ploch. V porovnání s předchozím desetiletím byl hektarový výnos brambor průměrný, ale sklizeň podprůměrná (−3,2 %).

Olejin se v kraji sklídilo o 16,5 % méně než v předchozím roce kvůli horšímu výnosu a úbytku ploch. Nejčastěji pěstovanou olejinou je řepka, která v kraji zaujímala 90 % ploch olejin.

KOMENTÁŘ

Úroda **řepky** byla oproti loňským výsledkům horší (-17,8 %) a v porovnání s minulým desetiletím podprůměrná. Tento slabší výsledek byl zaviněn úbytkem ploch a výrazně podprůměrným výnosem řepkového semene.

Další druhy olejnin – mák, sója a slunečnice na semeno zaznamenaly meziročně vyšší a ve srovnání s předchozím desetiletím nadprůměrný výnos. Sklizeň **máku** se po významném rozšíření jeho ploch zvýšila meziročně o více než polovinu a byla značně nadprůměrná. Meziročně vyšší a nadprůměrnou sklizeň dala také **sója**, i když se v roce 2024 pěstovala na menší ploše. Ve srovnání s předchozím rokem ale poklesla sklizeň **slunečnice na semeno** kvůli 20% omezení ploch, ve srovnání s předchozím desetiletím byla nicméně sklizeň nadprůměrná.

Pícniny na orné půdě se sklízely z meziročně větší plochy a díky tomu byla jejich sklizeň o 5,1 % vyšší než v roce 2023. V meziročním srovnání se zvýšily sklizeň i výnos kukuřice na zeleno a jetele, naopak poklesla sklizeň a výnos vojtěšky.

Produkce **sena z trvalých travních porostů** byla vlivem rozšíření ploch a vyššího výnosu meziročně vyšší a nadprůměrná. Sena z trvalých travních porostů se v kraji usušilo tradičně nejvíc ze všech krajů, v roce 2024 představoval jeho podíl na republikové sklizni 17,9 %.

Sklizeň **zeleniny** v jihočeském zemědělském sektoru se meziročně snížila téměř o 30 %, přičemž ploch, ze kterých se zelenina sklízela, bylo zhruba o 20 % méně. Nejčastěji pěstovaným druhem zeleniny v kraji bylo zelí. I když se jeho sklizňová plocha meziročně rozšířila, poklesla sklizeň **zelí** oproti předchozímu roku zhruba o třetinu na 1,0 tis. tun. Třetinový propad sklizně byl sledován také u **cibule**, jejíž sklizňová plocha byla v meziročním srovnání poloviční. Jihočeští zemědělci jí sklídili 81 tun. Sklizeň **mrkve** klesla oproti minulému roku zhruba o 15 % na 76 tun, ačkoli její sklizňová plocha byla téměř dvojnásobná.

Sklizeň **ovoce** se kvůli dubnovým mrazům, které zasáhly předčasně kvetoucí stromy, meziročně propadla téměř o dvě třetiny. Přestože počet jabloní se proti minulému roku v kraji zvýšil, klesla sklizeň **jablek** o 70,5 %. V roce 2024 sklídili jihočeští zemědělci pouze 1,6 tis. tun jablek, to je v přepočtu na 1 strom 3,9 kg. Proti roku 2023 se výnos z jedné jabloně snížil o 10 kg. Sklizeň **hrušek** se v kraji meziročně snížila o 13,9 %, sklizeň **slivoní a švestek** klesla o 12,1 %, přičemž počty stromů se meziročně zvýšily. Počty třešní, višní a keřů rybízu se proti minulému roku snížily o méně než 5 %, jejich sklizeň však propadla. Nejhuře dopadly **třešně**, jejichž produkce klesla o více než 90 %. **Víšní** se sklídilo o 45,4 % méně a **rybízu** o 26,1 % méně.

Jihočeský kraj se v **regionálním srovnání** umístil v pomyslném žebříčku krajů podle **objemu sklizně** pšenice, žita, brambor a pícnin na orné půdě na třetím místě, v produkci řepky na druhém místě a ve sklizni ovsa a tritikale na prvním místě. To vše koresponduje s výměrou sklizňových ploch kraje. Kromě toho si díky dlouhodobě největším plochám trvalých travních porostů udržuje kraj **prvenství ve sklizni sena z trvalých travních porostů** aktuálně s podílem 17,9 % na produkci zemědělského sektoru ČR.

KOMENTÁŘ

Hektarové výnosy plodin pěstovaných v Jihočeském kraji byly **ve srovnání se zemědělským sektorem celé republiky** v roce 2024 často nižší. Horší výnosy zaznamenala pšenice, ječmen, kukuřice na zrno a na zeleno, luskoviny a zelenina. Naopak vyšší byly v roce 2024 výnosy žita, ova, tritikale, brambor, řepky, máku, jetele, vojtěšky a sena z trvalých travních porostů.

Tab. 2 **Osevní plochy ozimů v Jihočeském kraji dle stavu k 30. listopadu 2024**

	Osevní plocha v roce 2024	Plocha ozimů pro sklizeň v roce 2025	Rozdíl 2025–2024	Index 2025/2024 (%)
	v hektarech			
Obiloviny ozimé celkem	103 194	96 527	-6 668	93,5
pšenice setá ozimá	75 639	73 580	-2 058	97,3
žito ozimé	3 062	2 718	-344	88,8
ječmen ozimý	16 093	12 754	-3 339	79,3
tritikale	8 401	7 474	-927	89,0
Řepka ozimá	38 571	38 053	-519	98,7

Současně s výsledky sklizně byly zjišťovány **osevní plochy ozimů**. Koncem listopadu 2024 byly v Jihočeském kraji plochy oseté ozimými obilovinami v meziročním srovnání o 6,5 % nižší, a plochy řepky ozimé o 1,3 % nižší.

Další informace:

[Definitivní údaje o sklizni zemědělských plodin - 2024](#)

[Sklizeň zemědělských plodin ve Veřejné databázi](#)

Kontakt:

Ing. Irena Kovárnová

Krajská správa ČSÚ v Českých Budějovicích

E-mail: irena.kovarnova@csu.gov.cz

T: 386 718 690

M: 703 854 593